

POSUDEK OPONENTA
Diplomová práce
Bc. Alena Hašková
Vyjádření iterativnosti v současné španělštině
ÚRS, FF UK
2024

Studentka si zvolila za cíl práce analýzu forem vyjádření iterativnosti ve španělském jazyce s komparativním porovnáním v jazyce českém. Data pro analýzu prostředků, která vyjadřují opakování, byla shromážděna ze dvou korpusů – Araneum a InterCorp.

Obsah práce je psán v 1. osobě, rozdělen do 6 hlavních kapitol (z nich dvě jsou také číslovány: úvod a závěr). Počtem stran obsahuje předložená práce 74 stran textu, z čehož 2,5 strany tvoří použitá literatura. Studentka nás seznamuje s teoretickými poznatky kategorie aspektu v obou jazycích, španělském i českém, jelikož se v každé jazykové tradici liší. Jak sama studentka uvádí, významná část je věnována právě iterativnosti a jejímu vyjádření ve španělštině, kde hlavními prostředky jsou prefix-RE, -SUB a -SOBRE, dále perifráze VOLVER A + INF., VENIR + GER. a TENER + PARTIC., přičemž nejsou opomenuta ani adverbiala DE NUEVO, POR SEGUNDA VEZ a OTRA VEZ.

V teoretické části studentka poukazuje na nejednotnost definic termínu PSD (povaha slovesného děje), jak dokazuje *Mluvnice češtiny* a *Nový encyklopedický slovník češtiny*. Naopak ve španělštině nedochází k odlišení termínů PSD a *aspecto*, avšak definice druhů aspektů se také liší v definicích lingvistů a gramatik. Zde je na místě poznamenat, že studentka velmi precizně porovnává definice a čerpá z několika významných lingvistických publikací, gramatik a slovníků, atd.

Druhá část práce je částí praktickou, korpusovou analýzou tří případových studií. Studentka si vytyčila tři hlavní hypotézy na základě teoretických poznatků: 1) Prefix -RE bude nejproduktivnějším prefixem vyjadřujícím iterativnost ve španělštině, zatímco v překladech do češtiny se nebude vyskytovat; 2) Pro vyjádření opakování bude nejčastější perifrází VOLVER A + INF., překládán do češtiny nejvíce prostřednictvím adverbia ZNOVU, přičemž další možná perifráze TENER + PARTIC. bude mít nulové využití pro iterativní vyjádření; 3) Nejčastější zastoupení v korpusech bude mít adverbiala DE NUEVO v porovnání s POR SEGUNDA VEZ a OTRA VEZ.

Při analýze dat pro potvrzení či vyvrácení hypotézy 1) studentka poukazuje na výskyt velkého množství sloves s prefixem – RE v korpusech; ty však ne vždy vyjadřují iterativnost; dokonce z vyhledaných 30 se jedná pouze o 10 %. Studentka i zde profesionálně vyhodnotila situaci a vyřadila šumy. Druhá část hypotézy 1), že v češtině se prefixu – RE nebude využívat, se potvrdila s výjimkou slovesa *reproducir* – reprodukovat. Hypotéza číslo 2) se potvrdila a VOLVER A + INF. je perifrází, která dle korpusů byla nejčastěji používána pro vyjádření iterativnosti, avšak nepotvrdilo se, že by konstrukce TENER + PARTIC. se nevyskytovala. Hypotéza číslo 3) se nepotvrdila.

Studentka projevila velké nadšení a pílil při práci s korpusy a kombinacemi několika hypotéz, které se vztahovaly jak k frekvenci vyjádření iterativnosti ve španělštině, tak komparaci s jazykem českým.

Závěr práce velmi přehledně shrnuje celý výzkum, avšak vytkla bych, že plně neposkytuje informaci o potvrzení či vyvrácení celých hypotéz jako komplex, ale zabývá se výsledky některých hypotéz pouze částečně. Po stránce jazykové se v práci nachází několik gramatických chyb, některé z nich je možno považovat pravděpodobně za překlepy, jinde se jedná o nevhodné formulace nebo chyby syntaktické. V práci často chybí citace u zmiňované použité literatury nebo se číselný odkaz vyskytuje na chybném

místě ve větě. Dále bych doporučila přesnější práci s metodologií, správné zařazení metodologie pod část praktickou, věnovat kapitole cílům a hypotézám a následně postupu a prostředkům, aby se tak zabránilo opakování a prolínání se vytyčených cílů s vlastní analýzou.

Celkově však práci hodnotím jako velmi zdařilou a po stránce výzkumné a časové náročnou.

Otázky k obhajobě:

1) Vysvětlete, prosím, k jakým závěrům jste došla u první části vaší hypotézy 1) - Prefix -RE bude nejproduktivnějším prefixem vyjadřujícím iterativnost ve španělštině.

2) Které české překlady vámi nalezených korpusových výsledků by si dle vašeho názoru zasloužily přesnější interpretaci a jak byste tyto věty nebo konstrukce přeložila vy.

Navrhuji známku: 1

PhDr. Štěpánka Rubešová, Ph.D.